

den sit Bifald. Ogsaa ved den sidste Konference i Haag var Spørgsmaalet fremme, Mr. Bartholdt fremlagde Sagen, som fik Tilslutning undtagen fra tysk Side, hvor man tog et bestemt Forbehold overfor Tanken, i alt Fald overfor Tankens Udførelse. Men nu er Bryan blevet Statssekretær i de nordamerikanske Fristater, og nu er det, han gør sin smukke Tale i London i 1906 til Virkelighed. Allerede i Fjor fik Bryan Tilslutning dertil fra 28 europæiske Magter, og Nordamerika fik Traktat afsluttet med Republikken San Salvador, en Traktat, som har været Forbilledet for den foreliggende Traktat mellem Danmark og Nordamerika, idet dog Artikel IV, som man synes i den nordamerikanske Litteratur, jeg har læst, at sætte megen Pris paa, og som bestemmer, at de to Magter i den Tid, Undersøgelsen staar paa, ikke maa udvide deres militære Rustninger, medmindre en tredje Magt skulde true dem, er udeladt her og med Rette, den vil neppe faa Betydning for os, og den vil utvivlsomt have sine Vanskeligheder overfor de europæiske Stormagter, eller ogsaa vil den være betydningsløs.

Naar man nu fra dansk Side har ønsket til det Wilson-Bryan'ske Forslag at knytte en Voldgiftstraktat og har faaet den i det videst mulige Omfang efter dansk-italiensk Type, er det noget, vi kun kan glæde os over og lykønske baade den nordamerikanske og danske Regering til. Det er utvivlsomt, at den Traktat, vi taler om, vil blive nævnt i Voldgiftstraktaternes Historie, og der vil Danmark blive knyttet sammen med den paa samme Maade, som Danmark er blevet nævnt med Hæder sammen med den Traktat, der er afsluttet mellem Danmark og Nederlandene i 1904. Den foreliggende Traktat er væsentlig præget af nordamerikansk Indflydelse, hvilket er rimeligt i dette Tilfælde, og det er kun ønskeligt, naar Tanken er saa god, som den er i det Wilson-Bryan'ske Forslag. Der er i Bemærkningerne til Forslaget en Udtalelse, som jeg ikke rigtig har forstaaet, det er næsten, som om Danmark skal have Æren for at have gjort noget mere, end det har. Der staar nemlig: „Det amerikanske Udkast fulgte i øvrigt i alt væsentligt den dansk-italienske Voldgiftstraktat, og Forslaget antoges af den danske Regering, dog med enkelte Tilføjelser“. Det kan ikke passe, eller ogsaa er Meningen uklart udtrykt, og det er naturligvis det, der er Tilfældet. Der er ikke kommet nogen Tilføjelse fra dansk Side, men der

er kommet Tilføjelser fra nordamerikansk Side.

Man mene om Voldgiftstraktater, hvad man vil, maaske betyder de ikke saa meget endda, men det, der giver dem Betydning, er den Stemning, hvoraf de skaabes, den betyder altid noget, og man kan haabe paa, at den Tid vil komme, da den kan betyde alt. Jeg skal tillade mig at anbefale Rigsdagen at meddele sit Samtykke til den mellem Danmark og de amerikanske forenede Stater afsluttede Traktat.

Niels Petersen: Det forekommer mig, at der er særlig Grund til at udtale sin Glæde over, at Danmark er blevet Medkontrahent ved Afslutningen af den første Traktat, der kæder staaende Undersøgelseskommissioner sammen med Voldgiftsinstitutionen. For et lille Land som Danmark er det en uafviselig Pligt — en Pligt, der bunder i intet mindre en Selvopholdelsesdrift — at være i første Række, hvor det gælder Arbejde for Retstankens internationale Virkeliggørelse, og det har Danmark opnaaet ved denne Lejlighed. Den foreliggende Traktat er, som det ogsaa er blevet fremhævet i Bemærkningerne, en helt ny Type, hvor man, som sagt, knytter Indretningen af faste Undersøgelseskommissioner sammen med Voldgiftstraktater. Der er efter min Overbevisning ingen Tvivl om, at denne nye Traktattype vil faa stor Betydning som Forbillede ved Afslutningen af fremtidige Voldgiftstraktater.

Hvad jeg først og fremmest vil henlede Opmærksomheden paa, er de Bestemmelser i Traktaten, der omhandler den faste Undersøgelseskommission. Efter min Mening er staaende Undersøgelseskommissioner et Retsmiddel af overordentlig stor Vigtighed. Staaende Undersøgelseskommissioner eller internationale Undersøgelseskommissioner i det hele har den dobbelte Karakter at virke som Forligskommissioner og at tilvejebringe Bevis ved Syn og Skøn, tilvejebringe de faktiske Oplysninger under Sagen, og det er denne dobbelte Karakter, der giver dem deres vidtrækkende Betydning. Hvad disse Kommissioner eller — for at holde mig til den foreliggende Traktat — hvad denne Kommission først og fremmest vil kunne bevirke, er, som for Resten allerede antydnet af den højtærede Udenrigsminister, at der bliver Tid til sindige og rolige Overvejelser. Dette er nemlig som oftest det afgørende. Det, der meget ofte, jeg kunde vel sige i Regelen, skærper Faren ved internationale